

EiMainoksiaKiitos - Ei-toivottu viestintä Internetissä

[Etusivu](#)

Ei mainoksia, kiitos

Tälle sivulle on kerätty tietoja siitä, mitä voi tehdä, jos ei halua vastaanottaa suoramarkkinointia puhelimitse tai postitse. Tämä dokumentti on tarkoitettu käytännöllisemmäksi kuin vastaava tietosuojavaltuutetun [ohje](#).

Sähköposti- tai tekstiviestimainontaa ei tarvitse erikseen kieltää, koska sähköposti- tai tekstiviestimainosten lähettäminen luonnollisille henkilöille ilman vastaanottajien lupaa (“spämmäys”) on Suomessa [laitonta](#). Ei-toivotusta sähköposti- ja tekstiviestimainoksesta kannattaa aina ilmoittaa viranomaisille sivulla [SpammiinReagoiminen](#) kerrotulla tavalla, jotta spämmiongelma pysyisi kurissa. Sähköpostispämmistä voi lisäksi ilmoittaa spämmääjän Internet-palveluntarjoajalle.

Sisällys

- [Mitä voi tehdä](#)
- [Jos saat mainoksen...](#)
 - [Helppo menettely](#)
 - [Perusteellisempi selvitys](#)
- [Valituskanavat](#)
- [Ulkomailta tulevat mainokset](#)
- [Viitteitä](#)

Mitä voi tehdä

Suoramainonnan voi estää varsin tehokkaasti ennakkokielloilla:

1. Älä luovuta yhteystietojasi, ellei se ole oikeasti välttämätöntä. Osoitetta ja puhelinnumeroa ei esimerkiksi tarvitse antaa pelkkää kuittia tai tuotetakuuta varten. Lehtitilauksen yhteydessä ei tarvitse ilmoittaa puhelinnumeroa.
2. Laita ovellesi “ei mainoksia” -lappu. (“Ei kaupustelua” -lappukin voi joskus olla tarpeellinen.)
3. Henkilötietolain mukaan sinulla on aina oikeus maksutta kieltää tietojesi käsittely (käyttö tai luovutus) suoramarkkinointia varten, esimerkiksi:
 - Aina, kun annat osoitteen tai puhelinnumeron jollekin yritykselle, mainitse, että tietojasi ei saa käsitellä suoramarkkinointia varten (käytännössä siis esimerkiksi lehtitilauksien yhteydessä pitää muistaa ruksata “ei suoramarkkinointia” -kohta).

- Ilmoita asiasta (kännykkä- ja lanka-) puhelinyhtiösi asiakaspalveluun. Ilmoitus on yleensä helpointa tehdä sähköpostitse tai puhelimella puhelinyhtiöiden asiakaspalvelunumeroihin, joihin soittaminen on yleensä maksutonta yhtiön omista liittymistä.
4. Ilmoita väestörekisterikeskukseen, että tietojasi ei saa luovuttaa suoramarkkinointiin. Suoramarkkinointikielto ei vaikuta esimerkiksi osoitepalvelun toimintaan (vaikka voit halutessasi kieltää senkin). Ilmoituksen voi tehdä [puhelimitse](#), [paperilomakkeella](#) tai [netin kautta](#).
 5. Posti luovuttaa tietoja muuton yhteydessä esimerkiksi pankkeille. Tietojen luovutuksen voi estää posteista saatavalla lomakkeella.
 6. Jos sinulla on auto, niin voit kieltää tietojen luovutuksen [ajoneuvorekisteristä](#).
 7. Suomen asiakkuusmarkkinointiliitto ry (entinen Suomen suoramarkkinointiliitto ry), puhelin- ja postimarkkinoijien etujärjestö, ylläpitää [suoramarkkinoinnin kieltorekisterejä \(Robinson-rekisteri\)](#):
 - Kaikista postitoimipaikoista on saatavana kortteja, joilla yksityiset henkilöt voivat kieltää osoitteellisten mainoslähetysten lähettämisen kotiosoitteeseensa. Suoramarkkinointiliiton jäsenrytykset poistavat osoitteita aika-ajoin rekistereistään. Jäsenrytykset ovat tosin joskus käyttäneet laittomasti [Robinson-rekisteriä osoitelähteenä suoramarkkinoinnin lähettämiseen](#), jolloin rekisteriin ilmoittautuminen onkin johtanut lisääntyneeseen mainospostin määrään.
 - Voit halutessasi kieltää puhelinmarkkinoinnin numerosta 0600 13404. Numero on lisämaksullinen; siihen soittaminen maksoi tätä kirjoittaessa [39 senttiä/min + pvm](#). Tällä tavalla annettu puhelinmarkkinointikielto on voimassa kolme vuotta ja sen avulla pitäisi voida rajoittaa puhelinmarkkinointia. Tosin joidenkin kokemusten mukaan [kieltorekisteriin ilmoittautuminen tai edes yhteydenotto lehtitaloon ei ole auttanut](#) tilauskampanjoiden uhreiksi joutuneita.

Jos saat mainoksen...

Helppo menettely

Jokaisella on oikeus kieltää itseään koskevien tietojen käyttö suoramarkkinointiin tai mielipidetutkimuksiin (henkilötietolaki 30 §). Pelkälle suoramarkkinointikiellolle laki ei tietosuojavaltuutetun mukaan aseta muotovaatimuksia. Toisin sanoen, esimerkiksi [puhelimessa annettu ilmoitus riittää](#) kieltämään suoramarkkinointi.

Jos saat suoramarkkinointisoiton, niin helpoiten markkinoinnin voi siis kieltää sanomalla kaupustelijalle selvästi esimerkiksi *“kiellän suoramarkkinoinnin”*. Oleellista on ilmaista kielto selkeästi, pelkkä “minulla ei nyt ole aikaa, kuulemiin” ei riitä, vaan mainostaja luultavasti soittaa vain myöhemmin uudestaan. Kiellon antamisen jälkeen puhelinmarkkinoija ei enää saa soittaa sinulle.

Suoramarkkinointikiellon tekemisestä ei saa periä maksua. Tietosuojavaltuutetun mukaan ([Dnro 935/451/2003](#)) henkilön ei myöskään tarvitse uudistaa kerran ilmoittamaansa suoramarkkinointikieltoa, vaan suoramarkkinointikielto on voimassa, kunnes henkilö nimenomaan ilmoittaa toisin.

Tietosuojavaltuutetun mukaan (ohjaus FlexiFront Oy:lle 30.6.2008, Dnro 410/451/2008):

Jos yritys harjoittaa puhelinsoiton välityksellä tapahtuvaa suoramarkkinointia, sen täytyy ottaa vastaan suoramarkkinointikieltoja esim. niiltä henkilöiltä, joille ko. markkinointia on kohdistanut. - -

Henkilötietolaissa ja sähköisen viestinnän tietosuojalaissa säädetyn kiello-oikeuden toteuttamisen osalta ei ole riittävää, että henkilö ohjataan tekemään kiello Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry:n (ASML) ns. Robinson-rekisteriin. - - [R]ekisteröidyllä on aina oikeus ilmoittaa suoramarkkinointikiellonsa suoraan rekisterinpitäjälle.

Suoramarkkinointikiellosta voi ilmoittaa suoramarkkinointipuhelun aikana. Jos jokin toinen yritys soittaa toimeksisaaneena markkinointipuhelun rekisterinpitäjän lukuun, toimeksisaajan tulee huolehtia siitä, että tiedot ilmoitetusta suoramarkkinointikiellosta päätyvät rekisterinpitäjän tietoon.

Jotkut suoramarkkinoijat **eivät tosin välitä** suoramarkkinointikiellosta tai tietojen tarkastuspyynnöstä, koska sanktiot lain rikkomisesta ovat olemattomat tai vähäiset.

Perusteellisempi selvitys

Jos saat mielipidetutkimus- tai suoramarkkinointisoiton, niin voit kysyä soittajan nimeä, yritystä, käytetyn henkilörekisterin nimeä, rekisterinpitäjää ja tämän yhteystietoja. Kirjoita tiedot muistiin. Nämä tiedot henkilörekisteristä on lain mukaan annettava ([henkilötietolaki 25 §](#)). Puhelinmarkkinoinnissa mainostajan on lisäksi heti puhelinkeskustelun alussa ilmoitettava nimensä ja puhelun kaupallinen tarkoitus ([kuluttajansuojalaki 6:13 §](#)).

Tyypillinen suoramarkkinoijien esittämä tekosyy on, että yhteystiedot on kerätty ”julkisista luette-loista” ja siten mitään henkilörekisteriä ei olisi eikä henkilötietolakia tarvitsisi näiltä osin noudattaa. Tämä tulkinta on kuitenkin virheellinen: tietosuojavaltuutetun mukaan esimerkiksi puhelinnumeroi-den niin sanotun sattumanvaraisen generoinnin myötä muodostuva soittolista sisältää henkilötietoja ja muodostaa henkilötietolaissa tarkoitetun henkilörekisterin, jolla on oltava rekisteriseloste (viite: tietosuojavaltuutetun 30.1.2008 päivätty vastaus DNA:n puhelinliittymien suoramarkkinointia koskevaan toimenpidepyyntöön, Dnro 1077/451/2007).

Markkinoinnista pitää käydä selvästi ilmi, kenen lukuun markkinointi toteutetaan ([kuluttajansuojalaki 2:1a §](#)). Usein puhelinsuoramarkkinoijat yrittävät kuitenkin piilottautua käyttämällä salaisia puhelinnumeroita. Mainostajat yrittävät näin vaikeuttaa toiminnastaan reklamoimista.

Postitse tulleesta suoramarkkinointimateriaalista on aina ilmentävä käytetty henkilörekisteri ja sen postiosoite. Käytetyn henkilörekisterin osoite löytyy mainoksista yleensä pienellä kirjoitettuna (esimerkiksi *“Osoitelähde: Yhtyneet Kuvalehdet Oy:n markkinointirekisteri, Maistraatinportti 1, 00015 Kuvalehdet”*).

Voit pyytää selvitystä tiedoistasi henkilörekisterissä ja samalla kieltää tietojesi käsittely. Selvitystä voi pyytää, vaikka ei (vielä) olisi saanutkaan rekisterinpitäjältä mainoksia. Henkilötietolain 28 § mukaan tarkastuspyyntö on esitettävä omakätisesti allekirjoitetulla tai sitä vastaavalla asiakirjalla tai henkilökohtaisesti rekisterinpitäjän luona. Jos haluaa siis tehdä mahdollisimman kattavan selvityspyynnön, pitää se tehdä kirjallisesti vapaamuotoisella kirjeellä ja pyytää kirjallista vastausta ([kirjemalli](#) tietojen tarkistus- ja poistopyyntöä varten sähköpostispämmitapauksia varten). Lyhyimmillään selvityspyyntö voi olla seuraavanlainen:

Lähtettäjä: [oma nimi ja postiosoite]

Vastaanottaja: [henkilörekisterin nimi ja osoite]

Pyydän teitä lähettämään minulle henkilötietolain 26 § tarkoittaman kirjallisen selvityksen kaikista hallussanne olevista minua koskevista tiedoista (onko hallussanne minua koskevia tietoja, kopio hallussanne olevista minua koskevista tiedoista, mistä tiedot on saatu ja mihin tietoja luovutetaan, kopio rekisteriselosteista).

Kiellän minua koskevien tietojen käsittelyn suoramarkkinointia, markkina- ja mielipidetutkimusta tai niihin rinnastettavia tarkoituksia varten.

[aika ja paikka] [allekirjoitus ja nimen selvennys]

Rekisterinpitäjä ei saa periä tietojen antamisesta korvausta, paitsi jos siitä, kun asianomainen edellisen kerran sai tarkastettavakseen rekisterin tiedot, on kulunut vähemmän kuin yksi vuosi. Perittävän korvauksen tulee silloinkin olla kohtuullinen eikä se saa ylittää tiedon antamisesta aiheutuvia välittömiä kustannuksia.

Henkilötietolain 29 § mukaan rekisterinpitäjän on ilmoitettava markkinointikiellosta sille, jolle rekisterinpitäjä on luovuttanut tai jolta rekisterinpitäjä on saanut yhteystietosi.

Valituskanavat

Jos henkilötietolaki tai kuluttajansuojalaki tai hyvää markkinointitapaa on rikottu, voi asiasta ilmoittaa viranomaisille.

Jos mainostaja ei vastaa kirjalliseen kyselyyn henkilörekisteristä kolmen kuukauden kuluessa tai jos vastaus ei ole tyydyttävä tai jos muuten vaikuttaa ilmeiseltä, että mainostaja ei ole käsitellyt henkilötietoja lain edellyttämällä tavalla, voi asian saattaa tietosuojavaltuutetun käsiteltäväksi. Toimenpitepyynnön tietosuojavaltuutetulle voi tehdä vapaamuotoisella omakätisesti allekirjoitetulla kirjeellä ([mallikirje spämmitapauksia varten](#)). Tietosuojavaltuutettu voi tarvittaessa ryhtyä oikeudellisiin toimiin rekisterinpitäjää vastaan.

Kuluttaja-asiamiehen ohjeessa kotimyynnistä ja ohjeessa sanoma- ja aikakauslehtien markkinoinnista annetaan ohjeita ovelta-ovelle myynnistä ja puhelinmarkkinoinnista. Kuluttaja-asiamiehen mukaan esimerkiksi kohtuuttoman aikaisin tai myöhään tai pyhäpäivinä tapahtuva myynti, tai kuluttajan antaman poistumiskäskyn noudattamatta jättäminen tai kielloista huolimatta toistuvat puhelinsoitot, ovat kotirauhan rikkomista - puhumattakaan hyvästä markkinointitavasta. Virheellisestä markkinoinnista voi [ilmoittaa kuluttaja-asiamiehelle](#).

Sähköposti- tai tekstiviestimainosten lähettäminen (“spämmäys”) luonnollisille henkilöille ilman vastaanottajien lupaa on Suomessa laitonta. Ei-toivotusta sähköisestä mainonnasta kannattaa aina ilmoittaa mainostajan Internet-palveluntarjoalle ja viranomaisille, jotta spämmiongelma pysyisi kurissa ([SpammiinReagoiminen](#)).

Voit olla myös yhteydessä poliittisiin päättäjiin (esimerkiksi kansanedustajaasi), jotta lakeja muutettaisiin siten, että häiritsevä suoramarkkinointi kiellettäisiin ja että henkilötietolain ja kuluttajansuojalain rikkomisesta saisi kunnan sanktiot. Olet luultavasti hankkinut esimerkiksi puhelimesi henkilökohtaista käyttöä varten, etkä jonkun yrityksen mainoskanavaksi. Nykytilanteessa mainostaja voi jättää suoramarkkinointikiellot ja tarkastusoikeudet huoletta huomiotta, eikä käytännön seurauksena ole muuta kuin huomautus - jos sitäkään (moni voi esimerkiksi harmistua lainvastaisesta puhelinsuoramarkkinoinnista, mutta hyvin harva vie asian viranomaiskäsittelyyn asti).

Ulkomailta tulevat mainokset

Euroopan unionissa on voimassa tietosuojadirektiivi, jota suomalainen henkilötietolaki soveltaa. Kuten henkilötietolakikin, tietosuojadirektiivi velvoittaa mainostajat ilmoittamaan tietojen käyttämisestä suoramarkkinoinnissa. Tietojen käsittely suoramarkkinointia varten on aina oikeus kieltää. Tietosuojavaltuutettu on valvova viranomainen koko Euroopan unionia koskevissa tietosuoja-asioissa. Tietosuojavaltuutettu toimii tarvittaessa yhteistyössä muiden jäsenmaiden tietosuojaviranomaisten kanssa.

Yhdysvalloissa henkilötiedot ovat Euroopan unioniin verrattuna vapaata riistaa. Kunnialliset kauppiat eivät kuitenkaan ainakaan erikseen pyydettyä myy tietoja eteenpäin. Tämä edellyttää yleensä rastin laittamista “älä levitä tietoja eteenpäin edes luotettaville yhteistyökumppaneille” -ruutuun, tai vastaavaan. Tietoja ei kannata luovuttaa Euroopan unionin ulkopuolelle ilman hyvää syytä. Silloinkin kannattaa, jos mahdollista, erikseen kieltää tietojen käyttö suoramarkkinointiin ja osoitteiden myynti edelleen.

Viitteitä

- [Kuluttajaviraston](#) ja [tietosuojavaltuutetun](#) sivuilta löytyy ohjeita ja tietoja kuluttajan oikeuksista ja valituskanavista.
- [HenkiloTietoLaki](#)
- [KuluttajanSuojaLaki](#)

[[PDF](#), [TXT](#)]

<http://kaip.iki.fi/spam/EiMainoksiaKiitos.html>

Puolusta sähköisiä oikeuksiasi. Liity [EFFIn](#) jäseneksi.
Kai Puolamäki, Kai.Puolamaki@iki.fi